

JAK ODZYSKAĆ DOBRO WSPÓLNE W ŚRODKOWEJ I WSCHODNIEJ EUROPIE

Warszawa, 19-21 kwietnia 2013

PROGRAM

Kryzys finansowy z 2008 roku i recesja, która po nim nastąpiła, ujawniły istniejące wady obecnego modelu polityczno-ekonomicznego i spowodowały protesty w Europie i Stanach Zjednoczonych. Nowe ruchy społeczne, które pojawiły się w 2011 jako reakcja społeczeństwa na kryzys - protesty w Grecji, Wielkiej Brytanii, ruch 15M w Hiszpanii, Blockupy w Niemczech czy demonstracje przeciwko Putinowi w Rosji – nie ustają w działaniach i przygotowują się do kolejnej fazy kryzysu.

Jednak w Europie Środkowej i Wschodniej, z powodu innych warunków historycznych i społeczno-ekonomicznych, te żywe i dynamiczne ruchy społeczne nie spotkały się z tak dużym odzewem. Społeczny i polityczny aktywizm skupił się tutaj wokół ruchów miejskich, które w odróżnieniu od nagłośnionych medialnie działań na Zachodzie, organizują się na poziomie lokalnym i walczą o demokratyzację polityki na poziomie władz miejskich.

Na przykład w Polsce nowe ruchy społeczne pracują nad rozwojem demokracji bezpośredniej w miastach poprzez walkę o budżety partycypacyjne, prawo do mieszkania i przestrzeni publicznej, walkę z gentryfikacją i segregacją społeczną oraz prywatyzacją usług i zasobów publicznych. Działania takie mają miejsce niezależnie od siebie i na wielu poziomach w miastach Europy Środkowej i Wschodniej; celem konferencji jest znalezienie wspólnych metod działania i strategii, które wzmocnią nas jako mieszkańców nie ograniczonych granicami państwowymi i motywowanych wspólnym oburzeniem wobec niesprawiedliwości i nierówności generowanych przez polityczno-ekonomiczne status quo.

Celem pierwszej warszawskiej konferencji jest zebranie aktywistów, akademików, organizacji i grup miejskich zaangażowanych w działania społeczno-ekonomiczne i polityczne w Europie Środkowej i Wschodniej, aby zidentyfikować to, co nas łączy, i znaleźć język, który pozwoli nam zacząć tworzenie wspólnych zasad działania i umożliwi bardziej efektywne, lepiej skoordynowane i zróżnicowane działanie w przyszłości.

Głównymi pytaniami, które chcemy zadać na warszawskiej konferencji są: Dlaczego Środkowa i Wschodnia Europa była nieobecna w protestach roku 2011? Co łączy ruchy miejskie Europy Środkowo-Wschodniej i jak można usprawnić ich współdziałanie? Jak ruchy te powinny działać i się rozwijać, i jaka jest ich relacja do zachodnich ruchów walczących o sprawiedliwość społeczną takich jak 15M czy Occupy?

Pierwsza część konferencji zatytułowana “DZIŚ” skupi się na znalezieniu najistotniejszych konfliktów, wyzwań, projektów i celów, które dzielimy jako różne ruchy społeczne działające niezależnie w europejskich miastach.

Część druga, “JUTRO” pozwoli zmierzyć się z tymi zadaniami i wyzwaniami bezpośrednio. Wspólnie skupimy się na konkretnych sposobach działania i strategiach, które możemy zastosować aby zwiększyć nasze polityczne i społeczne oddziaływanie na instytucje i podejmujących decyzje.

Wybraliśmy Warszawę jako miejsce naszej konferencji po części dlatego, że sprawnie działający Kongres Ruchów Miejskich powstał w Polsce i odniósł pierwsze sukcesy we wprowadzaniu zmian politycznych na poziomie lokalnym (w Poznaniu), tworzeniu nowego języka miejskiego zaangażowania i przekraczaniu tradycyjnych podziałów w sferze politycznej i ekonomicznej. Jesteśmy pewni, że dwa dni ustrukturyzowanej dyskusji, warsztatów, networkingu i planowania pozwolą uzyskać nowe spojrzenie na sposoby w jakie ruchy miejskie Europy Środkowo-Wschodniej mogą odgrywać istotniejszą rolę we współczesnej fali ruchów społecznych. Łącząc różnorodność i lokalność ruchów z międzynarodową skalą działań politycznych mamy nadzieję, że warszawska konferencja będzie początkiem wielu takich spotkań, które pomogą zbudować porozumienie ponad podziałami i ukształtować naszą wspólną przyszłość.

CELE

1. Usytuowanie rozwoju środkowoeuropejskich ruchów miejskich w kontekście kryzysu ekonomicznego i wywołanej przez niego społecznej mobilizacji.
2. Budowanie kontaktów pomiędzy osobami i grupami w celu koordynowania informacji, metod działania i strategii, które wspomogą działania zmierzające ku demokracji bezpośredniej i społeczno-ekonomicznej sprawiedliwości ponad granicami państw europejskich.
3. Budowanie podstaw dla realnych działań politycznych mających na celu ustanowienie zasad demokracji bezpośredniej na poziomie władz miejskich i włączanie nowych osób i pomysłów do procesu politycznego.

HARMONOGRAM

Piątek 19 kwietnia: Rozgrzewka

Miejsce: Muzeum Sztuki Nowoczesnej (ul. Pańska 3)

**18:00 Projekcja filmu współorganizowana przez [MiastoTeke](#):
“Dear Mandela” (reż. Dara Kell, Christopher Nizza, 2012, RPA/USA)**

Opis: Kiedy ich domy w slumsach zostały zagrożone masową eksmisją, trzech ‘młodych lwów’ z pierwszego poapartheidowskiego pokolenia RPA pozywa rząd do Sądu Najwyższego poddając testowi składane przez Mandelę obietnice mieszkania dla wszystkich.

19:00 - 21:00 Dyskusja panelowa: Czy prawo do miasta jest szansą na nowy uniwersalizm?

Uczestnicy:

Krzysztof Nawratek (University of Plymouth)

Marta Zimniak-Hałajko (Uniwersytet Warszawski)

Lidia Makowska (Stowarzyszenie Kultura Miejska, Gdańsk)

Moderator: Kacper Pobłocki (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)

Sobota 20 kwietnia: “DZIŚ”

Miejsce: Muzeum Sztuki Nowoczesnej

Moderatorzy: Maria Dębińska (Res Publica Nowa), Michael Levitin (Occupied Wall Street Journal)

9.30 powitanie

10.00 Wykład: Miejsce, Autonomia i Prowizoryczna Rewolucja: terytorialne warunki niewczesnych działań

Krzysztof Nawrotek, wykładowca i kierujący programem Master of Architecture w School of Architecture, Design and Environment w Plymouth (Wielka Brytania). Autor książek "Dziury w całym. Wstęp do miejskich rewolucji" (2012) i "Miasto jako idea polityczna" (2008). Jego zainteresowania naukowe obejmują teorie miejskie w kontekście filozofii postsekularnej. Zajmuje się badaniem ewolucji post-socjalistycznych miast, kryzysem współczesnego neoliberalnego modelu miasta, relacji między kapitalizmem kognitywnym a formą miejską i miejską reindustrializacją.

11:00 - 14:00 Panel 1: Ruchy miejskie w Europie Środkowej: czym jest dobro wspólne i jak je odzyskać?

Tauri Tuvikene, Tallinn. Tauri jest miejskim badaczem/badaczem miasta w Linnalabor oraz w "Urban Lab" w Tallinie (Estonia) i doktorantem w University College London na wydziale geografii.

Michaela Pixova, Praga. Michaela jest geografką humanistyczną i aktywistką z Pragi. Obroniła doktorat na wydziale nauk ścisłych (science) Uniwersytetu Karola w Pradze, jest jedną z twórczyń organizacji strażniczej Praguewatch.

Bálint Misetics, Budapeszt. Bálint jest jednym z założycieli i aktywistą A Város Mindenkié (Miasto dla wszystkich), grupy wsparcia dla bezdomnych.

Norbert Petrovici, Cluj. Norbert jest socjologiem, wykładowcą na Uniwersytecie Babes-Bolyai w Kluż-Napoce w Rumunii i miejskim aktywistą.

Mariya Ivancheva, Sofia. Mariya jest socjolożką i antropolożką, kończy pracę doktorską na Central European University w Budapeszcie o reformie systemu wyższej edukacji w Wenezueli. Jest członkinią grupy Social Center Xaspel, projektu New Left Perspectives i lokalnej grupy organizującej festiwal Transeuropa w Sofii w Bułgarii.

Marta Madejska, Łódź. Marta jest doktorantką na Uniwersytecie Łódzkim, aktywistką miejską i badaczką w Stowarzyszeniu Topografie, jedną z organizatorek II Kongresu Ruchów Miejskich.

14:30 - 17:30 Panel 2: Prawo do miasta jako projekt polityczny

Steve Rushton, Londyn. Steve jest zaangażowany jako aktywista i pisarz w Occupy London i liczne kampanie wymierzone przeciwko kryzysowym cięciom jak np zamykanie publicznych bibliotek, placów zabaw i likwidację mieszkań dla ludzi o niższym poziomie dochodów w Wielkiej Brytanii.

Andreas Kahrs, Berlin. Andreas współpracuje z Blockupy Frankfurt i Interventionist Left. Zajmuje się wysiłkami aktywistów w Polsce i zaczyna studia doktoranckie na Uniwersytecie Humboldtów.

Luka Tetickovic, Ljubljana. Luka jest dziennikarzem w niezależnej stacji Radio Student w Lublanie. Działa jako prawnik dla lewicowej platformy/grupy Študentska Iskra, która stała się opozycją i alternatywą dla Związku Studentów Lublany.

Ed Sutton, Zürich. Pochodzi z Minneapolis (USA), mieszka niedaleko Zurychu. Działał w Occupy Paradeplatz (Zurych) i Occupy WEF (Davos), jest autorem licznych publikacji o radykalnych ruchach społecznych.

Haris Tsavdaroglou, Saloniki. Haris działał w greckim ruchu skłoterskim. Jest doktorantem w School of Architecture na Uniwersytecie Arystotelesa w Salonikach, gdzie przygotowuje dysertację “Commons and Enclosures: dialectics of Space, Stasis, and Crisis” (Grodzenie wspólnoty: dialektyka przestrzeni, zastoju i kryzysu).

17:15 - 18:30 Podsumowanie prowadzone przez Bognę Świątkowską (Fundacja Bęc Zmiana, Warszawa) oraz dyskusja (moderowana przez Kacpra Pobłockiego)

Niedziela 21 kwietnia: “JUTRO”

Miejsce: Res Publica Nowa

Moderatorzy: Maria Dębińska (Res Publica Nowa), Michael Levitin (OWSJ)

Ostatni dzień konferencji będzie poświęcony strategicznemu planowaniu przyszłych działań. Dyskusje skupią się na szukaniu metod współpracy w poniższych obszarach.

9.30 Kawa

10:00– 13:00 Planowanie strategiczne 1: Odzyskiwanie przestrzeni

Odzyskiwanie polityki przestrzennej i mieszkaniowej oraz rozszerzanie mieszkalnictwa komunalnego i socjalnego, ze skupieniem się na ruchach obrony lokatorów przed eksmisją, strategiami prawnymi, akcją bezpośrednią

Odzyskiwanie czystego i zdrowego środowiska z podkreśleniem 1) rozwoju wydobycia gazu łupkowego w Polsce, 2) rozwoju ruchu lokalnie produkowanego pożywienia i odzyskiwaniu przestrzeni ekonomicznej, 3) finansowo dostępnego i nie obciążającego środowiska transportu

14:00 - 17:00 Planowanie strategiczne 2: Odzyskiwanie procesu politycznego

Odzyskiwanie przestrzeni politycznej z podkreśleniem 1) pojawienia się alternatywnych partii i transformacji ruchów miejskich w partie polityczne, 2) możliwości partycypacji obywatelskiej w procesie podejmowania decyzji, 3) powstawania niezależnych, oddolnych i spółdzielczych mediów informacyjnych, 4) strategii pozyskania uwagi i wsparcia opinii publicznej.

INFORMACJE PRAKTYCZNE

Językiem konferencji jest język angielski.

Udział w konferencji jest bezpłatny, rejestracja nie jest wymagana.

Uczestnicy z Polski mogą aplikować o **zwrot kosztów podróży**. W tym celu proszę skontaktować się z Marią Dębińską (mariadebinska@gmail.com) **do 5 kwietnia**.

Adresy

Muzeum Sztuki Nowoczesnej
ul. Pańska 3
www.artmuseum.pl

Res Publica Nowa
ul. Gałczyńskiego 5
www.publica.pl

ORGANIZATORZY

Maria Dębińska, Res Publica Nowa
Doktorantka w Szkole Nauk Społecznych PAN, redaktorka działu Miasto na stronie Res Publici Nowej (publica.pl)

Michael Levitin, Occupied Wall Street Journal
Dziennikarz z San Francisco, były współpracownik Newsweeka, Los Angeles Times i innych czasopism. Obecnie redaktor Occupy.com. Mieszka w Berlinie.

Kacper Pobłocki, Kongres Ruchów Miejskich
Wykłada antropologię na UAM w Poznaniu. Jeden z organizatorów I Kongresu Ruchów Miejskich i współautor „Miejskiego Anty-Bezradnika Przestrzennego - podręcznika dla miejskich aktywistów”, który zostanie wydany przez Res Publicę Nową w maju.

PARTNERZY

OCCUPY.COM

kwartalnik
respublica
NOWA